

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут журналістики

Кафедра кіно- і телемистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи
Віталій КОРНЄВ
вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Майстерність сценариста: основи професійної творчості

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітньо-наукова програма
вид дисципліни:

02 Культура і мистецтво
021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
перший, бакалавр
Сценарна майстерність і режисура кіно та телебачення
вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022 / 2023
Семестр 5, 6
Кількість кредитів ECTS 10 (5 сем. – 6; 6 сем. – 4)
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю екзамен
Викладач: Толстих І.М.

Пролонговано: на 20__20__ н.р. _____ (_____) «__» 202__ р.

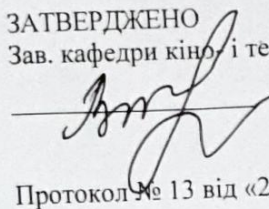
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробник: викладач кафедри кіно- і телемистецтва Толстих Ігор Михайлович,

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри кіно- і телемистецтва

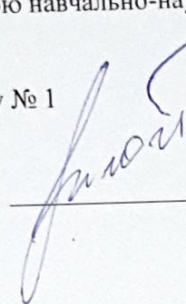
 проф. Віта ГОЯН

Протокол № 13 від «24» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою навчально-наукового інституту журналістики

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Анастасія ВОЛОБУСВА

1. Мета дисципліни: поглиблення студентами знань та навичок розробки літературних сценаріїв різних форматів, оволодіння сценарною майстерністю в різних видах і жанрах телевізійної та кінематографічної творчості.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

Базові знання виражальних засобів аудіовізуальної драматургії та режисури

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна «Майстерність сценариста: основи професійної творчості» є нормативною дисципліною. У процесі вивчення навчальної дисципліни на 5 та 6 семестрі студенти набувають знання та навички сценарної роботи в різних видах і жанрах телевізійної та кінематографічної творчості.

4. Завдання (навчальні цілі):

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичній роботі у навчальній телестудії та в ході відеозйомок.
3. Здатність планувати та управляти часом.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності в кіно і телебаченні.
5. Здатність спілкуватися державною (українською) мовою як усно, так і письмово.
6. Здатність володіти професійною термінологією, в тому числі і запозиченою з іноземних мов.
7. Здатність вчитися екранних професій та оволодівати сучасними знаннями в аудіовізуальному мистецтві і виробництві.
8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
9. Здатність бути критичним і самокритичним.
10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
11. Здатність генерувати нові творчі ідеї.
12. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми які виникають у ході творчого процесу.
13. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
14. Здатність працювати у творчій команді.
15. Навички міжособистісної взаємодії.

5. Результати навчання змістової частини дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати структурні елементи літературного сценарію	Лекції, практичні заняття	6/4	10
1.2	Вміти враховувати специфіку різних видів і жанрів фільмів та телевізійних програм	Самостійна робота	12/8	20
1.3	Володіти навичками спільної праці сценариста та режисера над остаточним драматургічним вирішенням екранного твору	Лекції, практичні заняття	6/4	10
2.1	Знати виражальні засоби кіно і телебачення	Самостійна робота		
2.2	Вміти шукати, досліджувати і	Самостійна робота	12/8	20

	<i>відбирати необхідні факти.</i>			
3.1	<i>Вміти писати сценарії з урахуванням технічних та виробничих можливостей певного телеканалу</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>12/8</i>	<i>20</i>
4.1	<i>Вміти сформулювати творчий задум власної екранної роботи з урахуванням сучасних тенденцій розвитку кіномистецтва</i>	<i>Підсумкова КР</i>	<i>12/8</i>	<i>20</i>
	<i>Разом</i>		<i>60/40</i>	<i>100%</i>

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	2.2	3.1
Програмні результати навчання (назва)				
Володіти драматургічними виражальними засобами при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.		+		
Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.		+		+
Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти кіно і телебачення, вміти реалізовувати жанрові елементи аудіовізуальної драматургії	+		+	
Виявляти достатній рівень сценарно-режисерської професійної культури	+			+

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Впродовж семестру близько 50% відводиться на аудиторне навчання, понад 50% – на самостійну роботу. За семестр студент може максимально набрати 100 балів.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

5 семестр

Змістовий модуль 1: Технологія написання телевізійних сценаріїв

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 30 балів	Max – 50 балів
Усна відповідь і участь у практичних заняттях	$5 \times 3 = 15$	$5 \times 3 = 15$
Самостійна робота	$5 \times 3 = 15$	$5 \times 7 = 35$
Загальна оцінка за період навчання	30	50

Змістовий модуль 2: Особливості роботи сценариста в різних видах і жанрах телевізійної творчості

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 30 балів	Max – 50 балів
Усна відповідь і участь у практичних заняттях	$5 \times 3 = 15$	$5 \times 3 = 15$
Самостійна робота	$5 \times 3 = 15$	$5 \times 7 = 35$
Загальна оцінка за період навчання	60	100

Підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – залік

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 100 балів

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

6 семестр

Змістовий модуль 3: Технологія написання кіносценаріїв

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 15 балів	Max – 25 балів
Усна відповідь і участь у лабораторних	$5 \times 1 = 5$	$5 \times 2 = 10$
Відеоробота	$5 \times 2 = 10$	$5 \times 3 = 15$
Загальна оцінка за період навчання	18	30

Змістовий модуль 4: Особливості роботи сценариста в різних видах і жанрах

кінематографічної творчості

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 18 балів	Max – 30 балів
Усна відповідь і участь у лабораторних	$6 \times 1 = 6$	$5 \times 3 = 15$
Модульна контрольна робота (відео)	$6 \times 2 = 12$	$5 \times 3 = 15$
Загальна оцінка за період навчання	18	30

Форма оцінювання в 6 семестрі: екзамен.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

Студент, який набрав меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 48 балів, пише підсумкову контрольну роботу на 20 балів з семестрового модулю 2, а в разі невиконання цього положення оцінювання знань проводить викладацький колоквиум, який дає студенту тестові завдання з відповідної навчальної дисципліни та приймає рішення про подальший його допуск до навчання.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у формі семестрового оцінювання (лабораторні заняття, самостійна робота, модульні роботи) і підсумкової контрольної роботи, якщо студент не набрав необхідної кількості підсумкових балів – 60.

Змістовий модуль 1: Технологія написання телевізійних сценаріїв

Тема 1. *Сценарій як ідейно-художня концепція телевізійної програми*

Тема 2. *Телевізійний сценарій як технологічна структура телевізійної програми*

Тема 3. *Співпраця сценариста, редактора, режисера, ведучих телевізійних програм*

Змістовий модуль 2: Особливості роботи сценариста в різних видах і жанрах телевізійної творчості

Тема 4. *Сценарії інформаційних та аналітичних телевізійних програм*

Тема 5. *Сценарії документально-художніх телевізійних програм*

Тема 6. *Сценарії постановочних телевізійних програм*

В якості самостійної роботи студенти розробляють літературні сценарії телевізійних творів, або концептуальний синопсис телевізійної програми.

Змістовий модуль 3: Технологія написання кіносценаріїв

Тема 1. *Сценарій як ідейно-художня концепція фільму*

Тема 2. *Кіносценарій як технологічна структура майбутнього фільму*

Тема 3. *Співпраця сценариста, редактора, режисера, продюсера фільму*

Змістовий модуль 4: Особливості роботи сценариста в різних видах і жанрах кінематографічної творчості

Тема 4. *Сценарії документальних фільмів*

Тема 5. *Сценарії ігрових фільмів*

Тема 6. *Екранізація як адаптація літературного твору*

В якості самостійної роботи студенти створюють екранну бакалаврську роботу на основі попередньо розробеного літературного сценарію.

Всі семестрові роботи (практичні, самостійні роботи) мають бути подані на кафедру або, за домовленістю з викладачем, надсилатися на корпоративну пошту або в Google клас у робочий час. На перевірку (перегляд та аналіз) роботи викладачеві дається один робочий тиждень. Якщо студент з поважної причини пропустив заняття, то він має право його відпрацювати впродовж 14 календарних днів з моменту проведення практичного заняття.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ТА САМОСТІЙНИХ
ЗАНЯТЬ**

5 семестр

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Самостійні	Практичні
Змістовий модуль 1				
Технологія написання телевізійних сценаріїв				
1	<i>Тема 1. Сценарій як ідейно-художня концепція телевізійної програми</i>	2	10	5
2	<i>Тема 2. Телевізійний сценарій як технологічна структура телевізійної програми</i>	2	20	5
3	<i>Тема 3. Співпраця сценариста, редактора, режисера, ведучих телевізійних програм</i>	2	10	6
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 2				
Особливості роботи сценариста в різних видах і жанрах телевізійної творчості				
4.	<i>Тема 4. Сценарії інформаційних та аналітичних телевізійних програм</i>	2	6	10
5	<i>Тема 5. Сценарії документально-художніх телевізійних програм</i>	2	20	10
6	<i>Тема 6. Сценарії постановочних телевізійних програм</i>	4	40	20
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Всього лекційних, самостійних, практичних</i>	14	110	56

Загальний обсяг **180 год.**, в тому числі:

Лекцій – **14** год.

Самостійна робота – **110** год.

Практичні роботи – **56** год.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ТА САМОСТІЙНИХ
ЗАНЯТЬ**

6 семестр

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Самостійні	Практичні
Змістовий модуль 3 Технологія написання кіносценаріїв				
1	Тема 7. Сценарій як ідейно-художня концепція фільму		10	10
2	Тема 8. Кіносценарій як технологічна структура майбутнього фільму		10	10
3	Тема 9. Співпраця сценариста, редактора, режисера, продюсера фільму		10	10
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 4				
Особливості роботи сценариста в різних видах і жанрах кінематографічної творчості				
4.	Тема 10. Сценарії документальних фільмів		6	10
5	Тема 11. Сценарії ігрових фільмів		10	10
6	Тема 12. Екранізація як адаптація літературного твору		10	10
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Всього лекційних, самостійних, лабораторних</i>		60	60

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Самостійна робота – **60 год.**

Практична роботи – **60 год.**

Всього:

Загальний обсяг – **300 год.**

Лекції – **14 год.**

Практичні – **116 год.**

Самостійні – **170 год.**

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Десятник Г.О. Майстерність екранної творчості : навчальний словник-довідник [наук. ред. проф. Горевалов С.І.] – К. : Вид-во КНУ, 2015. – 236 с. 3.
2. Десятник Г.О. Від задуму до екрана : тексти лекцій з дисципліни «Технологія творчо-виробничих відносин в кіно і телебаченні» [наук. ред. проф. Горевалов С.І.]. – Київ: Вид-во КНУ ім. Тараса Шевченка, 2015. – 226 с.
3. Десятник Г.О. Професія: сценарист кіно і телебачення: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. – Київ, Інститут журналістики КНУ, 2021. – 57 с.
4. Десятник Г.О. Основи науково-популярного кіно і пізнавального телебачення: тексти лекцій [наук. редактор проф. Горевалов С.І.] – Київ, Вид-во КНУ, 2018. – 164 с.
5. Десятник Г.О. Основи екранної документалістики: тексти лекцій з дисципліни «Основи документалістики». – Київ: Вид-во КНУ ім. Тараса Шевченка, 2016. – 288 с.
6. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Дієвий аналіз аудіовізуальної драматургії: тексти лекцій [науковий редактор: професор, доктор наук із соціальних комунікацій Пономаренко Л.Г.]. Київ: Навчально-науковий інститут журналістики КНУ, 2022. – 101 с.
7. Мужук Л. Художня правда в документальному фільмі. Екранознавство. Випуск 4. /Збірка наукових та навчально-методичних статей/. К., 2020.-С.73-84.
8. Ілленко Ю. Парадигма кіно. – К., 2003.
9. Ширман Р.Н. Режисура документального кіно і телевізійного фільму //Роман Ширман. – К. : Вид-во КНУ, 2015. – 132 с.

Додаткові ресурси:

Провідні інформаційні ресурси в Інтернеті, що відстежують тенденції розвитку кіно, узагальнюють світовий досвід:

1. www.aivf.org - Асоціація незалежних кинувиробників, інформаційне джерело для незалежних виробників малобюджетних фільмів.
2. www.afionline.org.au – Амераканський кіноінститут. Центр, що здійснює архівні дослідження, вивчає проблеми історії кіно, його естетики, кіноосвіти.
3. www.bfi.org.uk – Британський інститут кіно (архіви, публікації, сценарії).
4. www.cilect.org - CILECT (Міжнародна асоціація шкіл кіно й телебачення, що розробляє широкий спектр проектів. Розташована у Брюсселі.
5. www.facets.org – Сінематека, що пропонує фільми.
6. www.focalpress.com – Focal Press – сайт, що відстежує появу нових досліджень та книг з проблем сучасних мас-медіа.
7. www.documentary.org – сайт Міжнародної асоціації документального кіно.
www.lcweb.loc.gov – Бібліотека Конгресу США
www.soc.org – міжнародний сайт товариства кінооператорів, що відстежує новітні тенденції розвитку операторського мистецтва.
8. www.ufva.org – сайт Асоціації університетів - організації, що об'єднує навчальні заклади у галузі кіно.
9. boxofficeguru.com– сайт статистичних даних по кінематографу (касових надходжень та ін..)
10. www.cineweb.com – CINEWEB – сайт з проблем кинувиробництва.
11. www.allmovie.org – база даних по кінематографу
12. 15 www.us.imdb.com – база даних по фільмах та загалом по кінематографу.

Сайти, що висвітлюють сучасні проблеми сценарної майстерності:

1. www.cinestory.com - база даних для сценаристів
2. www.newcenturywriter.com – сайт письменницької премії «Нове століття».
3. www.screenplay.com, www.screenstyle.com, www.writersstore.com - сайти, що надають програмне забезпечення та поради для сценаристів
4. www.scscreenwriting.com - сайт, що відстежує сценарні новації та тенденції сценарного ремесла.

5. <http://www.cinemotionlab.com> – сайт, що дає поради сценаристам (і загалом кінематографістам).
6. <http://kinodramaturg.ru/> - сайт: майстер-класи кінодраматургів, сценарії, сценаристи, відео.

Підбірка фільмів, що визнані найкращими професійним середовищем

<https://topdocumentaryfilms.com/>

Популярні проекти BBC

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLB0B9AF5754158BA9>

Адреси бібліотек:

1. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського – м. Київ, проспект Голосіївський, 3
2. Національна парламентська бібліотека України – м. Київ, вул. М. Грушевського, 1
3. Бібліотека Навчально-наукового інституту журналістики – м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 36/1